

UZASADNIENIE

Przedstawiana nowelizacja przewiduje odłożenie w czasie wejścia w życie przepisów regulujących podejmowanie działalności gospodarczej przez osoby fizyczne w ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807, z późn. zm.) – SDG.

Ustawa SDG funkcjonuje od sierpnia 2004 r. W tym okresie była oceniana pozytywnie, niemniej jednak niektóre z rozwiązań ustawy wymagają korekt. Przepisy ustawy z 2004 r. przewidują utrzymanie w gminach ewidencjonowania osób fizycznych wykonujących działalność gospodarczą. Wpis do tej ewidencji nie wiąże się jednak z przyznaniem jakichkolwiek praw czy kontrolą wykonania obowiązków przez przedsiębiorcę, jest natomiast klasycznym przykładem nakładania na obywatela zbędnych i kosztownych obciążeń administracyjnych. W związku z tym postanowiono o przeniesieniu ewidencji przedsiębiorców – osób fizycznych z gmin do urzędów skarbowych.

Pogłębiona analiza uchwalonych w 2004 r. przepisów dotyczących utworzenia Centralnej Informacji o Działalności Gospodarczej oraz próby symulacji ich praktycznego funkcjonowania wykazały, że wdrożenie tych rozwiązań jest bardzo trudne. Realizacja wymagałaby znacznych nakładów finansowych na budowę specjalnego systemu informatycznego oraz cyklicznego przeprowadzania przez administrację rządową różnych procedur biurokratycznych (coroczne zawieranie przez Ministra Gospodarki umów ze wszystkimi organami ewidencyjnymi na dostęp do CIDG). Dlatego też podjęto decyzję o zmianie koncepcji funkcjonowania Centralnej Informacji.

Uwzględniając wskazane wyżej niedoskonałości ustawy SDG, przygotowano kompleksową jej nowelizację – projekt ustawy o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw, który jest obecnie przedmiotem intensywnych prac rządowych.

Wprowadza on znaczne ułatwienia (w stosunku do przepisów, które miałyby wejść w życie dnia 1 stycznia 2007 r.) przez uproszczenie procedury rejestrowania działalności gospodarczej w urzędach skarbowych, zgodnie z zasadą „jednego okienka”. Zmniejsza obciążenia administracyjne przedsiębiorców oraz skraca czas związany z rejestracją działalności gospodarczej.

Trwające od kilku miesięcy prace nad kompleksową nowelizacją ustawy SDG przedłużają się. Celem projektodawcy jest bowiem dobór najwłaściwszych rozwiązań i opracowanie jak najlepszych przepisów w zakresie ewidencjonowania działalności osób fizycznych. Stworzenie i uzgodnienie przejrzystych procedur wymaga czasu, ale pozwoli uniknąć ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych i przyczyni się do ułatwienia podejmowania działalności gospodarczej.

Nowelizacja ustawy SDG dotyczy także szeregu kwestii niezwiązanych z ewidencjonowaniem przedsiębiorców. Szczegółowe uzasadnienie konieczności zmian zasad zawartych w ustawie SDG znajduje się w przyjętym przez Komitet Rady Ministrów i uzgodnionym przez Komisję Prawniczą projekcie ustawy o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw, dostępnym na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki.

Obecnie nie wydaje się możliwe, aby ustawa została przyjęta przez Parlament i ogłoszona przed dniem 1 stycznia 2007 r., co zapewniłoby wprowadzenie na czas nowych rozwiązań dotyczących ewidencji przedsiębiorców – osób fizycznych w urzędach skarbowych i spójne z tą koncepcją działanie CIDG.

Przedstawiana nowelizacja ma na celu zapobieżenie wejściu w życie przepisów, które nie będą mogły prawidłowo funkcjonować. W związku z nową koncepcją ewidencji w urzędach skarbowych nie kontynuowano bowiem prac zmierzających do przygotowania organów ewidencyjnych w gminach oraz do utworzenia CIDG według zaniechanej koncepcji z 2004 r. W związku z tym nie wydano również aktów wykonawczych do ustawy SDG, niezbędnych do jej wdrożenia.

Niniejsze przedłożenie stanowi fragment omówionego wyżej projektu, a dokładnie jego art. 16. Zawiera jedynie zmiany odnoszące się do terminów wejścia w życie niektórych unormowań ustawy SDG, co do których resorty nie zgłosiły zastrzeżeń. W związku z tym należy uznać, że postanowienia niniejszego projektu są w pełni uzgodnione międzyresortowo i znane partnerom społecznym.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę SDG nie jest objęty prawem Unii Europejskiej i nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw, którego fragmentem jest przedmiotowa nowelizacja ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę SDG, został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Gospodarki w trybie art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 165, poz. 1414). Żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad tym projektem.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia ustawy

Celem wprowadzenia ustawy jest przesunięcie terminu wejścia w życie niektórych przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807, z późn. zm.) – SDG. Ustawa ta funkcjonuje od sierpnia 2004 r. W tym okresie jej przepisy były oceniane pozytywnie, niemniej jednak niektóre z rozwiązań ustawy wymagają korekt. Stosowne zmiany zostały zaproponowane w projekcie ustawy o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw, który jest obecnie przedmiotem intensywnych prac rządowych.

Projektowana ustawa przewiduje odłożenie w czasie wejścia w życie przepisów regulujących w nowy sposób podejmowanie działalności gospodarczej przez osoby fizyczne. Projektowana kompleksowa nowelizacja ustawy SDG wprowadza znaczne ułatwienia (w stosunku do przepisów, które miałyby wejść w życie w dniu 1 stycznia 2007 r.) przez uproszczenie procedury rejestrowania działalności gospodarczej zgodnie z zasadą „jednego okienka”. Zmniejsza obciążenia administracyjne przedsiębiorców w tym zakresie oraz skraca czas związany z rejestracją działalności gospodarczej. Zakłada również zmiany w funkcjonowaniu Centralnej Informacji o Działalności Gospodarczej pod kątem ułatwienia przedsiębiorcom pozyskiwania informacji o innych przedsiębiorcach.

2. Konsultacje społeczne

Przepisy niniejszego projektu są powtórzeniem art. 16 projektu ustawy o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw, który był konsultowany z: Polską Radą Biznesu, Business Center Club, Konfederacją Pracodawców Polskich, American Chamber of Commerce in Poland, Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Krajową Izbą Gospodarczą, Związkiem Rzemiosła Polskiego, Naczelną Radą Zrzeszeń Handlu i Usług, Stowarzyszeniem Menadżerów w Polsce, Izbą Przemysłowo-Handlową Inwestorów Zagranicznych w Polsce oraz Polsko-Niemiecką Izbą Przemysłowo-Handlową.

Należy podkreślić, że zakres nowelizacji jest zdecydowanie korzystny dla przedsiębiorców, a wiele propozycji wynika wprost z postulatów środowiska gospodarczego.

Ponadto regulacja została także przekazana do: Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Narodowego Banku Polskiego, Rady Krajowej Federacji Konsumentów, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Głównego Urzędu Statystycznego, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych oraz związków zawodowych: Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, Forum Związków Zawodowych.

Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego nie zgłosiła zastrzeżeń do projektowanej nowelizacji ustawy SDG, natomiast do chwili obecnej Ministerstwo Gospodarki nie otrzymało stanowisk związków zawodowych.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw jest udostępniany na stronach internetowych Ministerstwa Gospodarki na każdym etapie prac legislacyjnych.

3. Zakres oceny skutków regulacji

Przepisy projektu ustawy o zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę SDG wpływają bezpośrednio na przedsiębiorców, a w odniesieniu do czynności związanych z rozpoczęciem – rejestracją działalności gospodarczej, także na jednostki samorządu terytorialnego (gminy).

Przedsiębiorcy, zgodnie z obowiązującymi zasadami i przepisami prawnymi, ponoszą koszty związane z dokonaniem wpisu do ewidencji działalności gospodarczej w wysokości 100 zł w przypadku zgłoszenia i 50 zł w przypadku zmiany wpisu. Gminy mogą zwolnić przedsiębiorcę z wnoszenia ww. opłat.

Projekt przewiduje pozostawienie tych zasad bez zmian do dnia 31 września 2008 r. Nowe rozwiązania będą wprowadzone ustawą o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw zakładającą likwidację ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez gminy. Dane o przedsiębiorcy zawarte w CIDG będą oparte o informacje

pochodzące z Krajowej Ewidencji Podatników (KEP), sądów oraz innych organów wydających koncesje, licencje i zezwolenia. Będą obejmować dane o przedsiębiorcach z całej Polski. Aktualnie, aby uzyskać informację o określonym przedsiębiorcy trzeba zwrócić się o wydanie zaświadczenia do gminy, w której był on zarejestrowany.

CIDG zapewni ponadto pełną elektronizację obsługi dzięki elektronicznej wymianie wniosków między urzędem skarbowym a ZUS i GUS, przez co zostanie w pełni zrealizowana zasada „jednego okienka”.

Ze względu na przewidywany zakres zmian ustawy SDG konieczne jest odroczenie wejścia w życie jej przepisów odnoszących się do ewidencjonowania przedsiębiorców – osób fizycznych.

4. Skutki wprowadzenia ustawy

– wpływ regulacji na dochody i wydatki sektora finansów publicznych (w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego)

Projektowana nowelizacja ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę SDG nie pociąga za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Po jej wejściu w życie zostanie utrzymany stan obecny w tym zakresie.

Niemniej jednak należy podkreślić, że:

- 1) odroczenie wejścia w życie przepisów nakładających na Ministra Gospodarki uruchomienie Centralnej Informacji o Działalności Gospodarczej spowoduje przesunięcie znacznych wydatków na okres późniejszy,
- 2) wprowadzenie nowych zasad ewidencjonowania osób fizycznych, zawartych w projekcie ustawy o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw będzie skutkować znacznymi wydatkami budżetu państwa. Ich szczegółowe wyliczenie zawiera OSR projektu nowelizacji ustawy SDG.

– wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowana nowelizacja ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę SDG nie będzie mieć wpływu na rynek pracy.

Należy jednak podkreślić, że późniejsze wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw wpłynie na strukturę i liczbę osób zatrudnionych w jednostkach samorządu terytorialnego i administracji państwowej, których zadaniem jest wykonywanie czynności związanych z ewidencjonowaniem przedsiębiorców.

– wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowana nowelizacja ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę SDG nie przyczyni się do poprawy konkurencyjności gospodarki i przedsiębiorczości, gdyż sprowadza się jedynie do przesunięcia terminu wejścia w życie niektórych przepisów ustawy SDG. Korzystne w tym zakresie zmiany zostaną wprowadzone ustawą o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Przewidują one m.in. modyfikację zasad dotyczących organizacji i zadań CIDG umożliwiających przedsiębiorcom łatwiejszy dostęp do danych o innych przedsiębiorcach będących w obrocie gospodarczym (lepsza informacja o kontrahentach). Regulacja w zakresie CIDG w swoisty sposób warunkuje rozwój gospodarki rynkowej oraz podnoszenie konkurencyjności.

Obecnie obowiązek prowadzenia ewidencji działalności gospodarczej przez jednostki samorządu terytorialnego wiąże się z koniecznością ponoszenia znacznych kosztów, a wpływy uzyskiwane z opłat za wpis do rejestru przedsiębiorców nie pokrywają ponoszonych nakładów, co generuje straty.

Koszty i korzyści wprowadzonych zmian dla przedsiębiorców

Projektowana nowelizacja ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę SDG nie pociąga za sobą żadnych kosztów dla przedsiębiorców. Natomiast korzyści będą wynikać z projektowanej ustawy o zmianie ustawy o swobodzie

działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Szczegółowo kwestię tę omówiono w OSR tamtego projektu.

– wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Projektowana nowelizacja ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę SDG nie będzie mieć wpływu na sytuację i rozwój regionów.

Natomiast rozwiązania zawarte w projektowanej ustawie o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw powinny prowadzić do rozwoju przedsiębiorczości, a przez to pozytywnie wpływać na poprawę sytuacji i rozwój regionów.